Með tilliti til jarða þeirra, er leiguliðar búa á, verður nákvæmlega að tilgreina allt gjald það, er goldið er eptir jörðina í þeim aurum, sem það er goldið. Álíti hreppsnefndin það gjald sanngjarnt, þarf ekki að rita neitt mat á eptirgjaldinu í þann dálk, er ætlaður er undir slíkt mat. En sje hreppsnefndin á því, að leigumáli sá, sem nú er á jörðunni, sje annaðhvort of hár eða of lágur, á að rita í matsdálkinn landsskuld þá — talda í álnum eptir meðalverði allra meðalverða- og kúgildatal það, er hreppsnefndin álítur sanngjarnan leigumála á jörðunni. Með tilliti til allra jarða þeirra, er eigendur búa á sjálfir, ber hreppsnefndinni að meta eptirgjaldið (landsskuldina í álnum eptir meðalverði allra meðalverða), og þarf fyrir þær jarðir ekki að rita neitt í dálka þá, sem ætlaðir eru árgjöldum þeim, er nú eru greidd eptir jarðirnar. 53 1. apríl.

Það er ekki óskað eptir skýringum um sölu eða virðingu jarða frá eldri tíma en frá árinu 1871 og þarf því enga skýrslu að gefa um þetta fyrir þær jarðir, sem ekki hafa verið virtar eða seldar á síðustu 11 árum, það ber að skýra frá virðingunni hvort sem hún hefir verið gjörð við skipti, við veðsetningu fyrir láni eða við annað tækifæri, og ber að geta þess undir dagsetningunni í hvaða tilgangi virðingin hafi átt sjer stað.

Í athugasemdadálkinum verður að skýra frá atvikum þeim, er eptir að jarðabókin frá 1861 var samin, hafa verkað á sölu eða afnotaverð jarðarinnar, og hvort sanngjarnt þyki að færa til hundraðatal einstakra jarða; en þar við verður vel að gæta þess, að ekki verður fært niður eða upp hundraðatal neinna jarða nema því að eins, að hundraðatal annara jarða í hreppnum verði fært upp eða niður jafnmikið.

2. Skýrslur þær er umboðsmenn og prestar eiga að semja um þjóðjarðir, ljensjarðir og kirkjujarðir í hverjum einstökum hreppi skulu sendar hreppsnefndunum innun *15. júní* þ. á.

3. Skýrslur hreppsnefnda með athugasemdum sýslunefnda og tillögum þeirra um tílfærzlu á hundraðatali hreppanna, skulu sendar landshöfðingja með póstum þeim, er koma til Reykjavíkur í nóvembermánuði þ. á., og verða sýslunefndirnar að gæta þess að færa ekki til hundraðatal neins hrepps, nema því að eins að hundratal annars hrepps í sýslunni verði fært til að sama skapi svo, að tala allra jarðahundraða í sýslunni samanlagðra verði óbreytt.

Auglýsing

um landsskjalasafn. 54 3. apríl.

Með samþykki ráðgjafans hafa nú á lopti dómkirkjunnar hjer í bœnum, þar sem landsbókasafnið og forngripasafnið voru geymd áður, verið gjörð geymsluherbergi fyrir embættisskjalasöfn; síðan hefir skápum þeim, er landsbókasafnið notaði áður, verið skipt milli þessara geymslu-herbergja, en fyrir hvert þeirra um sig er sett viðunanleg læsing. Nú skulu svo reglur þær, er hjer koma á eptir, settar fyrir afnotum þessara skjalaherbergja:

1.

Hvert af skjalasöfnum þeim, er nú skulu nefnd, fær geymsluherbergi fyrir sig:

1. Skjalasafn landshöfðingja;
2. —»— stiptsyfirvaldanna;

54
3. aprfl.

3. skjalasafn amtmannsins yfir suður- og vestur umdœminu;
4. —»— biskupsins;
5. —»— landfógetans;
6. —»— hins umboðslega endurskoðanda; og þar að auki er
7. sjerstakt herbergi gjört til að geyma í eldri skjöl frá skjalasöfnum embættismanna út um land, og skal það safn lagt undir stjórn landshöfðingjaritarans.

2.

Þeim embættis- og sýslunarmönnum, sem nefndir eru undir stafl. 1.—6., hafa verið afhent tjeð herbergi til afnota ásamt nauðsynlegum lyklum, og ber þeim framvegis eins og hingað til, að hafa umsjón með skjalasöfnum þeim, er fylgja embœtti þeirra eða sýslun, og hafa ábyrgð á þeim, og eiga þeir að annast um flutning skjalasafnanna og niðurröðun í tjeðum herbergjum án nokkurs kostnaðar fyrir landssjóð, og skulu þeir sjálfir bera kostnað þann, er leiðir af stœkkun skjalasafnanna og útvegun skápa og annara áhalda, er þar til heyra og framvegis kann við að þurfa.

3.

Fyrir hversdagslegum afnotum þessara skjalaherbergja skulu þessar reglur settar:

a, Loka skal viðunanlega og læsa dyrunum að dómkirkjunni og dómkirkjuloptinu hvert sinn, er um skjalaherbergin er gengið;

b, lausastigi er lagður til sameiginlegra nota þeim, er um herbergi þessi ganga, og skal í hvert sinn, sem hann er notaður, láta hann aptur á þann stað, er honum er ætlað að geymast á, þar sem allir hlutaðeigendur geta gengið að honum;

c, mestu varúðar skal gæta með eld og ljós, og sjer í lagi má eigi bera ljós um neitt af þessum herbergjum, nema um það sje búið í vel þjettu ljóskeri, og skal láta það aptur á þann geymslustað, sem því er ætlaður hvert sinn þá er búið er að nota það. Að reykja tóbak á dómkirkjuloptinu er með öllu bannað.

4.

Um geymslu-herbergi það, sem um getur í 7. tölul. 2. gr., fyrir eldri skjöl frá embættisskjalasöfnunum víðsvegar um land, og sem vera skal undir stjórn landshöfðingjaritarans, gilda einnig reglur þær, sem settar eru í 3. gr., og skal það þar að auki gjört öllum sýslumönnum landsins að skyldu að annast um, að öll embættisskjöl sín og bækur, sem eldri eru en 30 ára, verði send hingað, að svo miklu leyti sem þeir hafi ekki sjálfir full-tryggilega geymslustaði fyrir þau. Yfir þessi skjöl og bœkur skulu þeir jafnframt senda skrá í tvennu lagi, og geymist önnur þeirra við skjalasafnið sjálft hjer, en á hina skal landshöfðingjaritarinn skrifa viðurkenning fyrir viðtöku skjalanna, og skal hún svo geymd við embætti það, er í hlut á.

Nú þarf sýslumaður sá, er í hlut á, að fá ljeð eitthvert skjal úr safninu eða fá endurrit af því og skal þá landshöfðingjaritarinn skyldur að fullnœgja beiðni hans um það, enda sje hún orðuð samkvæmt skrá þeirri, er nú var nefnd, og fái hann endurgoldinn kostnað þann, er af þessu leiðir.

Skjöl þau, er um er rætt í þessari grein, skal sæta að senda hingað með strandferða-gufuskipunum, ef kostur er; en kostnaðinn við sendinguna skal endurgjalda sýslumönnum þeim, er í hlut eiga, eptir reikningi, er landshöfðingi úrskurðar.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 3. apríl 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.